

VIẾT

TẬP LÀM MỘT BÀI THƠ LỤC BÁT (1 tiết)

HOẠT ĐỘNG 1: Giới thiệu kiểu bài

Mục tiêu:

- Đọc bài thơ lục bát, tìm hiểu cách gieo vần và xác định được đề tài.
- Khởi gợi, tạo hứng thú tiếp nhận bài học.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<ul style="list-style-type: none"> – Tổ chức cho HS đọc thơ lục bát. – Chia sẻ trải nghiệm làm thơ lục bát. 	<ul style="list-style-type: none"> – Đọc bài thơ lục bát em thích. – Chia sẻ trải nghiệm: <i>Em đã từng làm thơ lục bát chưa?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – Đọc đúng bài thơ lục bát. – Chia sẻ được những trải nghiệm của bản thân (đã làm/ chưa làm).

HOẠT ĐỘNG 2: Tìm hiểu yêu cầu đối với bài thơ lục bát

Mục tiêu: Hiểu được các yêu cầu đối với bài thơ lục bát về số tiếng, số dòng, vần, nhịp, thanh.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<p>Hướng dẫn HS tìm hiểu yêu cầu đối với một bài thơ lục bát:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Về luật thơ – Về nội dung – Về ngôn ngữ 	<ul style="list-style-type: none"> – HS suy nghĩ và phát biểu về một bài thơ lục bát đúng yêu cầu: + Về luật thơ + Về nội dung bài thơ + Ngôn ngữ thơ 	<ul style="list-style-type: none"> – Nhắc lại được <i>Tri thức Ngữ văn</i> về luật thơ lục bát, các yêu cầu về số tiếng, số dòng, vần, nhịp, thanh. – Về nội dung: gần gũi, phù hợp lứa tuổi, bộc lộ những tình cảm đẹp đẽ, chân thành, trong sáng. – Ngôn ngữ thơ giản dị, tự nhiên, sinh động, gợi cảm.

HOẠT ĐỘNG 3. Tham khảo bài thơ lục bát

Mục tiêu: Phân tích bài mẫu, rút ra được những yêu cầu của thể thơ lục bát.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập															
<ul style="list-style-type: none"> - GV hướng dẫn HS làm việc nhóm phân tích bài lục bát mẫu. - Yêu cầu HS trình bày những điểm cần lưu ý khi sáng tác một bài thơ lục bát. 	<ul style="list-style-type: none"> - HS thảo luận nhóm: Đọc bài thơ lục bát mẫu, phân tích, đối chiếu với yêu cầu, đánh giá mức độ đạt yêu cầu. - Đại diện nhóm trình bày, các nhóm khác nhận xét, bổ sung. 	<ul style="list-style-type: none"> - Trình bày được kết quả phân tích bài thơ lục bát. 															
<p>PHIẾU HỌC TẬP</p> <p>Bài lục bát mẫu:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Phân tích, đánh giá</th> <th>Đạt yêu cầu</th> <th>Chưa đạt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Số tiếng</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Gieo vần</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Hoà thanh</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ngắt nhịp</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Phân tích, đánh giá	Đạt yêu cầu	Chưa đạt	Số tiếng			Gieo vần			Hoà thanh			Ngắt nhịp			<ul style="list-style-type: none"> - Rút ra được những kinh nghiệm, những điều lưu ý khi sáng tác: đảm bảo các yêu cầu của một bài lục bát về số tiếng, gieo vần, hoà thanh, ngắt nhịp,...
Phân tích, đánh giá	Đạt yêu cầu	Chưa đạt															
Số tiếng																	
Gieo vần																	
Hoà thanh																	
Ngắt nhịp																	

HOẠT ĐỘNG 4. Thực hành viết theo các bước

Mục tiêu: Thực hiện được các bước tập làm một bài thơ lục bát.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập						
<p>1. Khởi động viết</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn HS tập gieo vần - Hướng dẫn xác định đề tài <p>2. Thực hành viết bài thơ lục bát</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn HS thực hiện các bước để làm bài thơ lục bát. 	<ul style="list-style-type: none"> - HS chọn tiếng thích hợp điền vào bài thơ. - HS đọc gợi ý SGK. - HS thực hiện theo các bước SGK hướng dẫn. - HS trao đổi với GV những điều còn băn khoăn, đề xuất ý kiến cá nhân. 	<ul style="list-style-type: none"> - Điền được các tiếng: <i>gần - xa - đạ</i> - Chọn được một đề tài gợi cảm xúc cho bản thân. - Dựa vào hướng dẫn SGK thực hiện các bước: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Chọn đề tài</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Đặt nhan đề</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Viết dòng lục hoặc cặp đầu tiên</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Chọn đề tài		Đặt nhan đề		Viết dòng lục hoặc cặp đầu tiên	
Chọn đề tài								
Đặt nhan đề								
Viết dòng lục hoặc cặp đầu tiên								

		Viết cặp lục bát tiếp theo	
		Sử dụng biện pháp tu từ, từ láy,	
3. Chỉnh sửa bài	<ul style="list-style-type: none"> - Đọc lại bài viết - Kiểm tra các yêu cầu của thể thơ lục bát. - Sửa lỗi chính tả, từ ngữ 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoàn thành bài thơ lục bát tự làm, đúng về luật thơ, nội dung gần gũi, ngôn từ tự nhiên, giản dị. - Đọc lại bài, tự chỉnh sửa bài viết. 	

VIẾT ĐOẠN VĂN THỂ HIỆN CẢM XÚC VỀ MỘT BÀI THƠ LỤC BÁT
(2 tiết)

HOẠT ĐỘNG 1: Giới thiệu kiểu bài và tìm hiểu yêu cầu đối với đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát

Mục tiêu:

- Nhớ lại bài thơ lục bát đã đọc, chia sẻ về cảm xúc về bài thơ đó.
- Trình bày được các yêu cầu khi viết đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<p>1. Giới thiệu kiểu bài</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đọc thơ lục bát - Chia sẻ cảm xúc 	<ul style="list-style-type: none"> - Đọc bài thơ lục bát để lại ấn tượng sâu sắc. - Chia sẻ cảm xúc về bài thơ đó. 	<ul style="list-style-type: none"> - Đọc đúng bài thơ lục bát. - Chia sẻ được những cảm xúc về bài thơ (ấn tượng sâu đậm, thú vị, gợi nhiều liên tưởng,...)
<p>2. Tìm hiểu các yêu cầu đối với đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát</p> <ul style="list-style-type: none"> - GV hướng dẫn HS tìm hiểu yêu cầu của đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát. - Khái quát yêu cầu bằng sơ đồ. 	<ul style="list-style-type: none"> - HS nêu: <ul style="list-style-type: none"> + Yêu cầu về hình thức + Yêu cầu về nội dung - HS điền được vào sơ đồ yêu cầu của đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát. 	<p>Hiểu và trình bày được yêu cầu của đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát:</p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; background-color: #e0e0e0;"> Yêu cầu viết đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; text-align: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #e0e0e0; width: 30%;"> <i>Giới thiệu bài thơ, tác giả (nếu có)</i> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #e0e0e0; width: 30%;"> <i>Nêu cảm xúc về nội dung chính hoặc một khía cạnh nội dung bài thơ.</i> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; background-color: #e0e0e0; width: 30%;"> <i>Thể hiện cảm nhận về một số yếu tố nghệ thuật (thể thơ, từ ngữ, hình ảnh, BPNT)</i> </div> </div>

HOẠT ĐỘNG 2: Phân tích bài viết tham khảo

Mục tiêu: Phân tích bài viết mẫu, rút ra được những lưu ý khi viết đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<ul style="list-style-type: none"> - Hướng dẫn HS thảo luận bài viết tham khảo. - Trao đổi và thống nhất ý kiến. 	<ul style="list-style-type: none"> - HS đọc bài mẫu. - Thảo luận nhóm: <ul style="list-style-type: none"> + Đối chiếu bài viết với yêu cầu. + Đánh giá, nhận xét, rút ra kinh nghiệm khi viết đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát. - Đại diện nhóm trình bày, các nhóm khác bổ sung, góp ý. 	<ul style="list-style-type: none"> - Thực hiện được kĩ thuật phân tích bài viết tham khảo: <ul style="list-style-type: none"> + Đọc bài viết (bên trái) + Phân tích các yêu cầu (bên phải) - Rút ra được những điểm lưu ý khi viết đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát.

HOẠT ĐỘNG 3: Thực hành viết theo các bước

Mục tiêu: Viết được theo đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát theo các bước.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<p>1. Trước khi viết</p> <p>a) Hướng dẫn lựa chọn bài thơ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Xác định mục đích và người đọc. - Lựa chọn đề tài bằng kĩ thuật công não (nói). <p>b) Hướng dẫn tìm ý</p> <p>GV hướng dẫn HS tìm ý bằng cách trả lời câu hỏi trong phiếu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - HS nêu mục đích viết. - HS nêu đề tài mình sẽ viết và lắng nghe góp ý của GV. - HS làm việc cá nhân, hoàn thành <i>Phiếu tìm ý</i>: <ul style="list-style-type: none"> + Đọc bài thơ nhiều lần. + Dùng kĩ thuật ghi nhanh ý tưởng xuất hiện khi đọc. + Trả lời câu hỏi trong phiếu tìm ý. 	<ul style="list-style-type: none"> - Xác định được mục đích viết và người đọc: <ul style="list-style-type: none"> + Mục đích viết: đoạn văn thể hiện cảm xúc về một bài thơ lục bát. + Người đọc tiềm năng: giáo viên, các bạn, người thân,... - Lựa chọn được đề tài để viết. - Ghi được các ý tưởng nảy sinh khi đọc bài thơ bằng những cụm từ ngắn gọn và trả lời được các câu hỏi trong phiếu tìm ý.

PHIẾU TÌM Ý

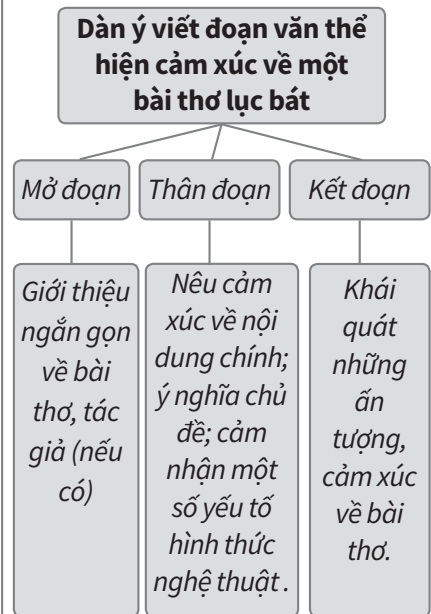
Nhan đề bài thơ, tác giả?
Cảm xúc của em khi đọc bài thơ?
Nội dung bài thơ có gì đặc sắc?
Từ ngữ, hình ảnh, biện pháp tu từ nổi bật?

c) Hướng dẫn lập dàn ý

- GV hướng dẫn HS làm việc cá nhân:
- + Tìm hiểu sơ đồ dàn ý GV đưa ra.
- + Tự lập dàn ý cho bài viết của mình.
- GV quan sát, hỗ trợ (nếu cần).

- HS đọc dàn ý SGK tr.103.
- HS quan sát sơ đồ GV đưa ra và sắp xếp các ý đã tìm được thành dàn ý.
- Trao đổi với GV nếu gặp khó khăn.

Lập được dàn ý cho bài viết dựa vào sơ đồ:

2. Viết bài

- GV yêu cầu HS viết bài tại lớp.
- GV quan sát, hỗ trợ (nếu cần).

- HS đọc lưu ý khi viết bài.
- Thực hành viết.
- Trao đổi với GV nếu gặp khó khăn.

Viết được đoạn văn thể hiện cảm xúc về bài thơ lục bát.

- Về hình thức:
- + Đảm bảo quy cách trình bày đoạn văn, viết hoa lùi đầu dòng và dùng dấu chấm câu kết thúc đoạn.
- + Đủ 3 phần: mở đoạn - thân đoạn - kết đoạn.
- + Liên kết các câu trong đoạn, hướng về chủ đề chung.

<p>3. Đọc soát bài</p>	<p>– HS rà soát, chỉnh sửa theo dàn ý, bổ sung các nội dung còn thiếu.</p>	<p>– Nội dung: + Bám sát các yếu tố khơi gợi cảm xúc (nhân đề, thể thơ, nhịp thơ, từ ngữ, hình ảnh, biện pháp tu từ,...) + Thể hiện cảm xúc qua hệ thống từ ngữ có giá trị biểu cảm.</p> <p>– Đọc lại bài, rà soát chỉnh sửa bài viết.</p>
-------------------------------	--	--

HOẠT ĐỘNG 4: Trả bài – Chỉnh sửa bài viết

Mục tiêu:

- Nhận xét được những ưu điểm, nhược điểm trong bài chữa trước lớp.
- Rút kinh nghiệm để các bài tiếp theo sẽ làm tốt hơn.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của học sinh	Kết quả/ Sản phẩm học tập
<p>1. Trả bài</p> <p>– GV trả bài cho HS và hướng dẫn chỉnh sửa bài viết.</p> <p>– Hướng dẫn HS rà soát, đánh giá bài viết theo 5 tiêu chí trong bảng gợi ý SGK.</p>	<p>– HS làm việc cá nhân, đọc bài viết của mình, chú ý nhận xét của GV.</p>	<p>– Tự phát hiện được ưu, khuyết điểm trong bài viết của mình theo bảng hướng dẫn chỉnh sửa.</p>
<p>2. GV hướng dẫn HS làm việc nhóm, đọc bài văn và góp ý cho nhau</p> <p>– GV quan sát, hỗ trợ cho các nhóm (nếu cần).</p>	<p>– Làm việc nhóm đôi, lần lượt đọc bài viết của bạn và rút kinh nghiệm cho nhau.</p>	<p>– Rút kinh nghiệm được cho nhau trong nhóm về ưu điểm, tồn tại của bài viết.</p> <p>– Rút ra được bài học kinh nghiệm về: + Quy cách đoạn văn. + Nội dung viết.</p>
<p>3. GV chữa bài</p> <p>– Đưa các tiêu chí chấm điểm bài viết.</p> <p>– GV chọn đọc 03 bài trước lớp.</p> <p>– Lần lượt rút kinh nghiệm từng bài.</p>	<p>– Tìm hiểu tiêu chí chấm điểm</p> <p>– Lắng nghe, quan sát bài viết trên máy chiếu.</p> <p>– Nhận xét ưu, khuyết điểm.</p> <p>– Rút ra bài học kinh nghiệm.</p>	<p>– Đối chiếu bài viết với tiêu chí.</p> <p>– Nhận xét được ưu, khuyết điểm trong từng bài.</p>

BẢNG ĐÁNH GIÁ THEO TIÊU CHÍ

Tiêu chí	Tốt (2đ)	Đạt (1đ)	Chưa đạt (0đ)
1. Giới thiệu bài thơ, tác giả (nếu có)	Giới thiệu hay, ấn tượng	Chưa giới thiệu được bài thơ.	Chưa viết câu giới thiệu.
2. Nêu cảm xúc về nội dung bài thơ.	Cảm xúc chân thực, tự nhiên, bám sát nội dung bài thơ.	Cảm xúc thiếu tự nhiên, chưa bám sát vào bài thơ.	Chưa bộc lộ được cảm xúc về bài thơ.
3. Nêu ý nghĩa, chủ đề bài thơ	Nêu đúng ý nghĩa, chủ đề.	Chưa nêu được đầy đủ ý nghĩa, chủ đề.	Chưa nêu được ý nghĩa, chủ đề.
4. Thể hiện cảm nhận về một số yếu tố hình thức nghệ thuật.	Phân tích hay, cảm nhận sâu sắc giá trị, tác dụng, hiệu quả biểu đạt của một số yếu tố như từ ngữ, hình ảnh, biện pháp tu từ,...	Phân tích chưa rõ, cảm nhận chưa đầy đủ về giá trị của các yếu tố nghệ thuật.	Chưa phân tích được tác dụng của yếu tố nghệ thuật.
5. Kết đoạn khái quát những ấn tượng, cảm xúc về bài thơ.	Kết đoạn hay, hấp dẫn.	Kết đoạn chưa mang tính khái quát, lặp lại ý đã viết.	Chưa khái quát được ấn tượng, cảm xúc.